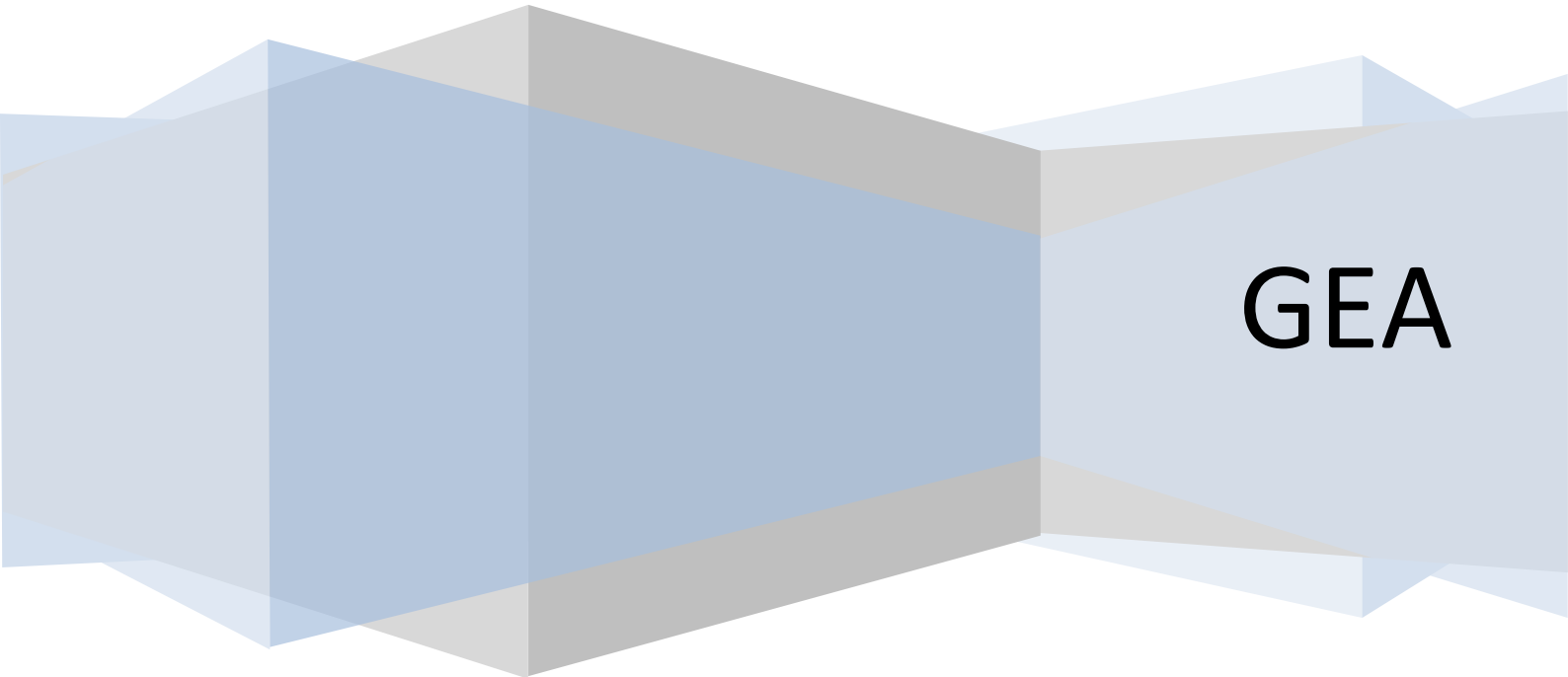

O vrednovanju

1. dio
2019.

GEA

Sadržaj

O vrednovanju	3
Razine ostvarenosti (usvojenosti) odgojno obrazovnih ishoda	5
Prijedlog kriterijskog vrednovanja	18

O vrednovanju

Elementi vrednovanja u nastavnom predmetu Geografija u svim su ciklusima:

- geografska znanja,
- geografsko istraživanje i vještine i
- kartografska pismenost.

Element **geografska znanja** obuhvaća činjenično, konceptualno i proceduralno znanje.

Činjenično znanje je temelj za razumijevanje geografskih sadržaja, no težište treba staviti na konceptualno i proceduralno znanje koje će omogućiti primjenu znanja u novim situacijama i kreativno rješavanje prostornih problema. Usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda u ovom elementu provjerava se usmenim ispitivanjem i pisanim provjerama. Usmeno ispitivanje provodi se kontinuirano tijekom nastavne godine. Pisane provjere kreira učitelj i uključuje zadatke otvorenoga i zatvorenog tipa. Pisane provjere provode se periodično, nakon učenja i poučavanja određene skupine ishoda.

Element **geografsko istraživanje i vještine** obuhvaća:

- grafičke, statističke, matematičke i orijentacijske vještine (orijentiranje s pomoću orijentira, uređaja – kompas, GPS i planova/geografskih karata)
- ako je za taj razred planiran istraživački rad tada treba vrednovati i sve vještine koje su u funkciji njegova ostvarivanja: opažanje, postavljanje pitanja, planiranje istraživanja; prikupljanje podataka; bilježenje, vrednovanje i predstavljanje podataka; interpretiranje i analiziranje podataka te zaključivanje; komuniciranje rezultata i postupaka istraživanja te vještine reflektiranja o provedenom istraživanju.

Kartografska pismenost je jedna od geografskih vještina, ali pošto je specifičnost predmeta potrebno ju je kontinuirano razvijati i vrednovati. Zbog navedenoga izdvojena je kao zaseban element u kojem se vrednuje:

- poznavanje elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata
- interpretacija prostorne organizacije i procesa čitanjem sadržaja geografskih karata.

Razvijenost kartografske pismenosti provjerava se usmenim ispitivanjem te pisanim provjerama koje uključuju i slijepe karte.

Kriterijsko vrednovanje

Kriterijsko vrednovanje podrazumijeva procjenu razine postignuća učenika u odnosu na kriterije ostvarenosti (usvojenosti) odgojno-obrazovnih ishoda, a ne prema uradcima ostalih učenika u razredu.

Kriteriji vrednovanja očekivane su razine postignuća učenika u određenome trenutku tijekom odgojno-obrazovnoga procesa koje u pravilu određuje učitelj.

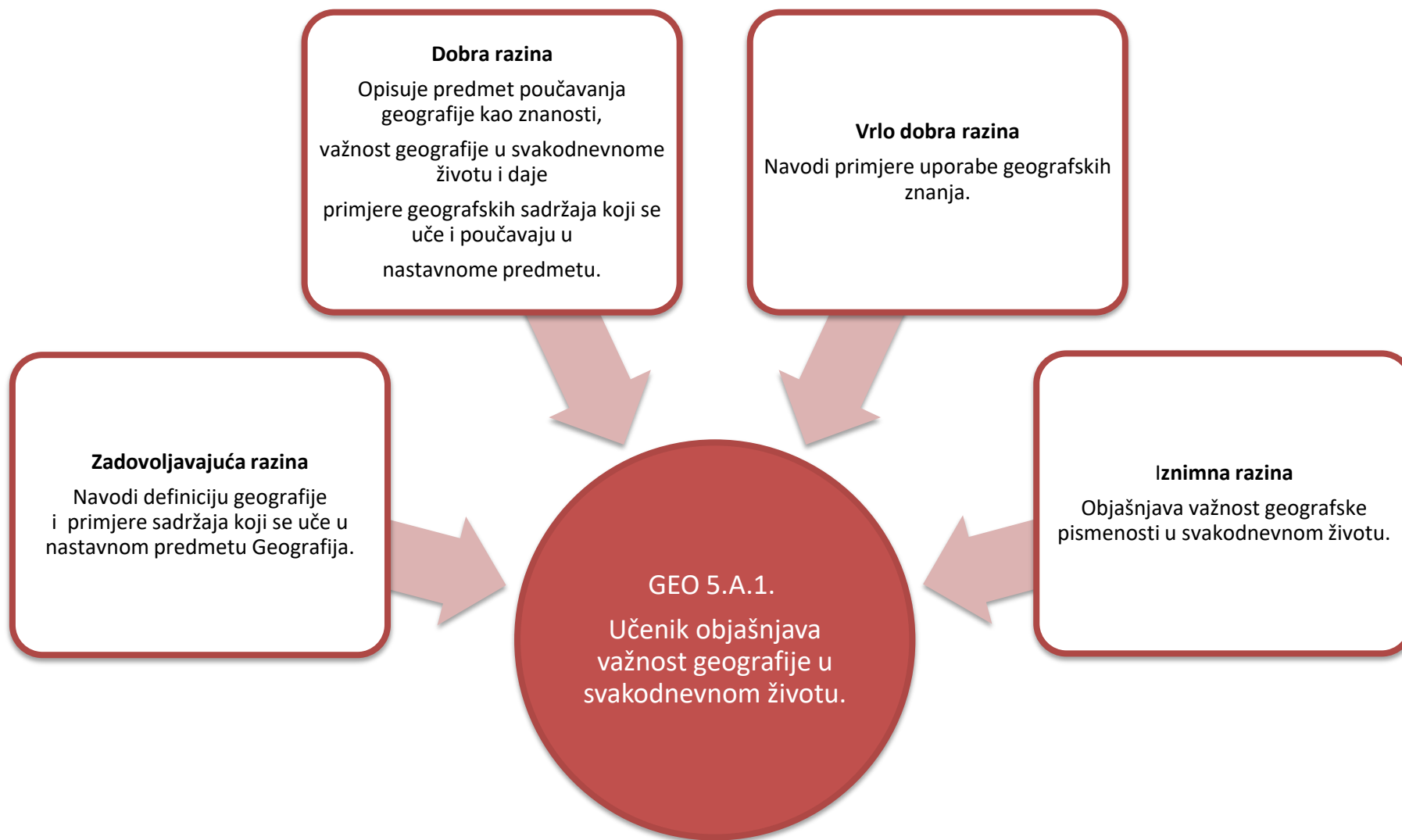
Kao pomoć pri izradi kriterija vrednovanja učitelj se koristi razinama ostvarenosti (usvojenosti) odgojno-obrazovnih ishoda.

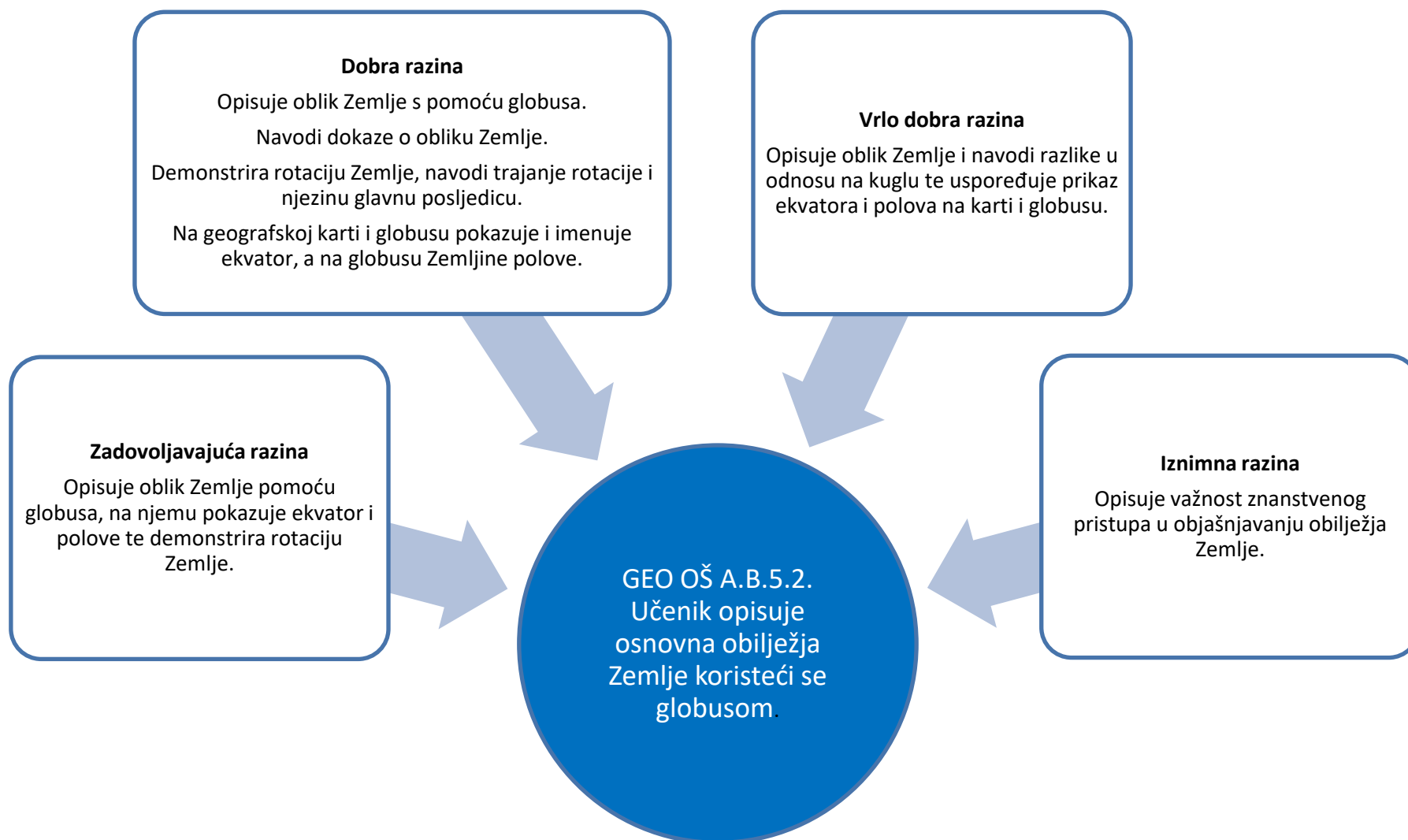
Učenici moraju biti upoznati prema kojim kriterijima će se njihov rad vrednovati. Informacije prikupljene vrednovanjem naučenoga učitelj treba koristiti i u svrhu vrednovanja za učenje, tj. unapređenja i planiranja budućeg procesa učenja i poučavanja.

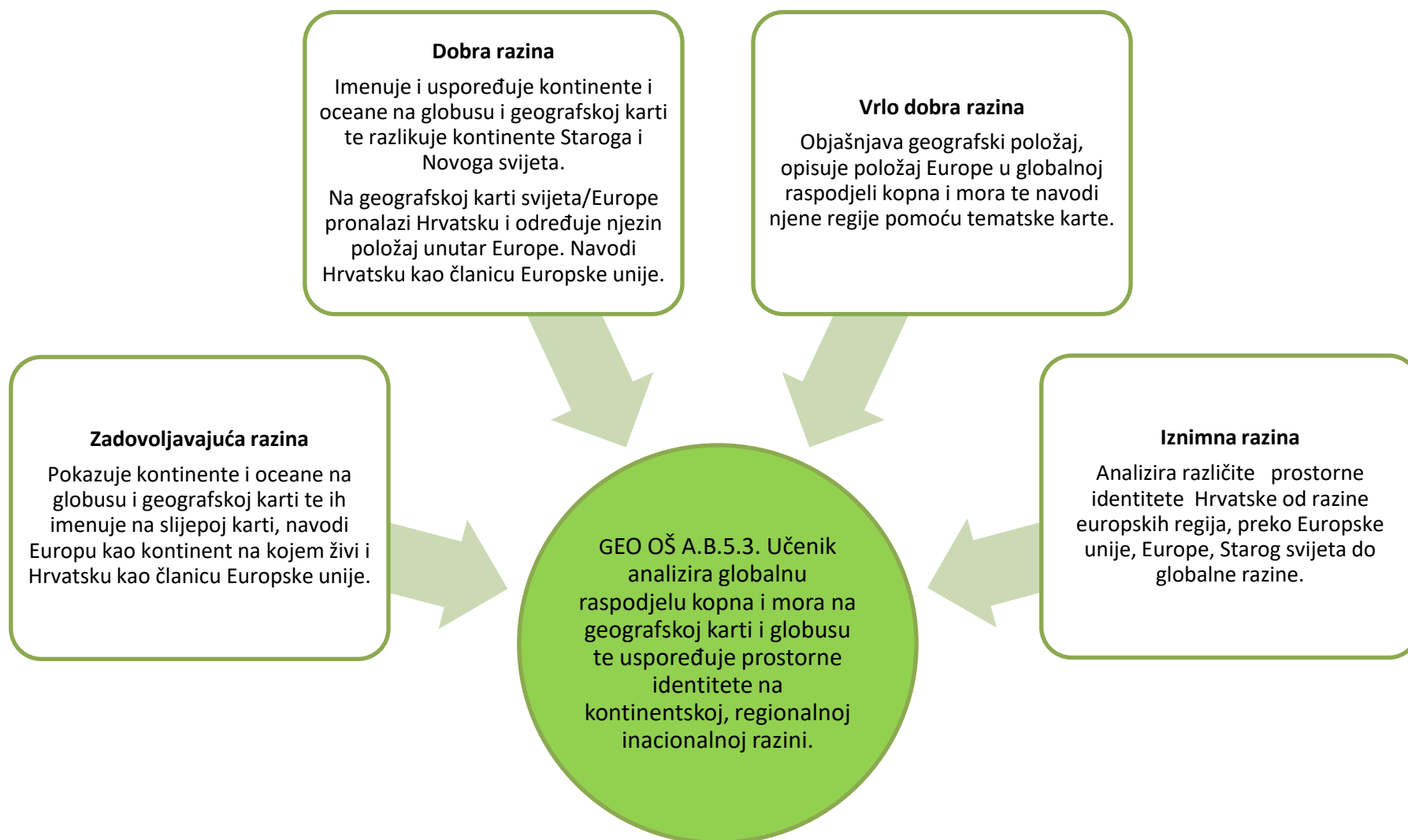
Preuzeto iz Metodičkog priručnika za nastavni predmet Geografija u 5. razredu osnovne škole

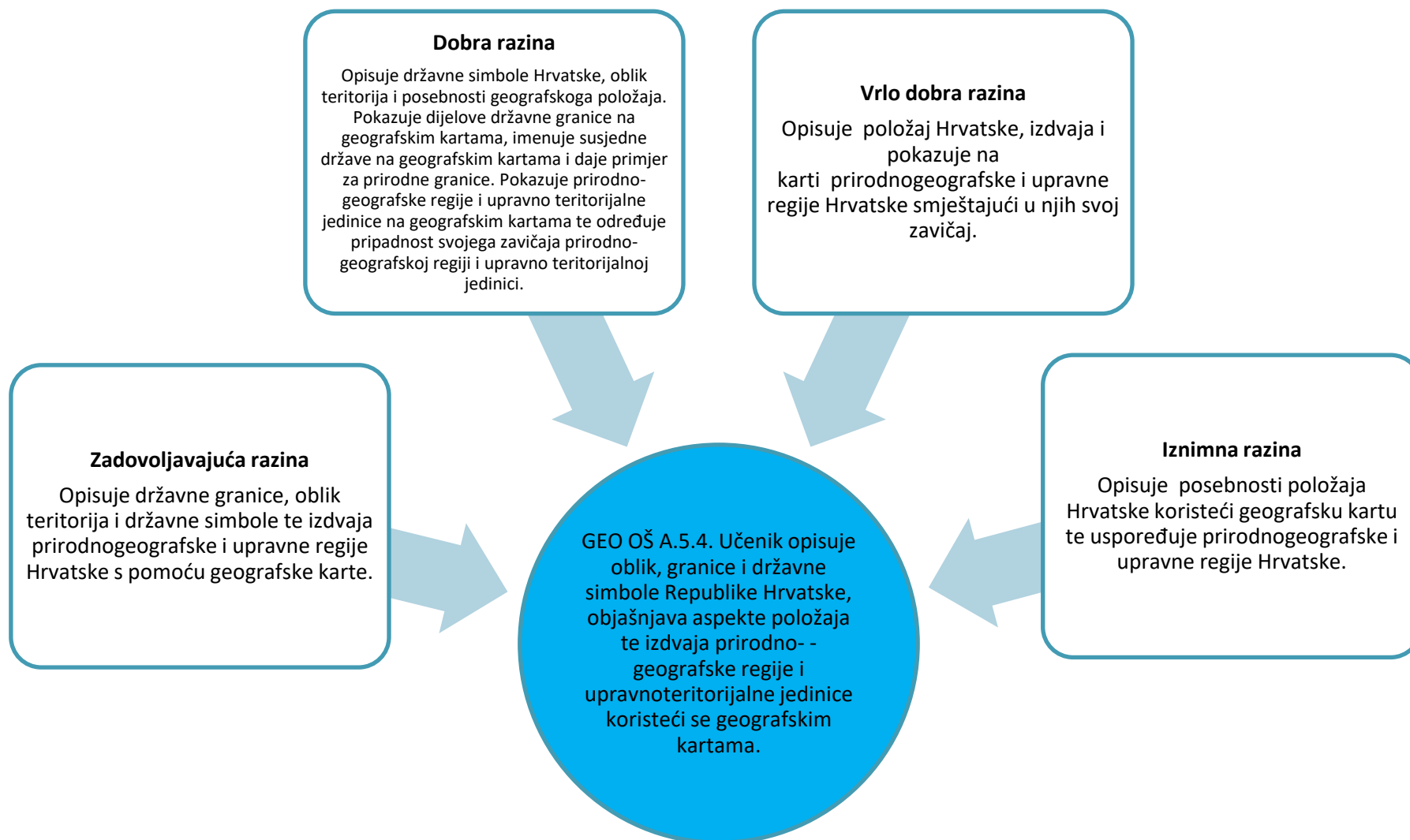
Razine ostvarenosti (usvojenosti) odgojno obrazovnih ishoda

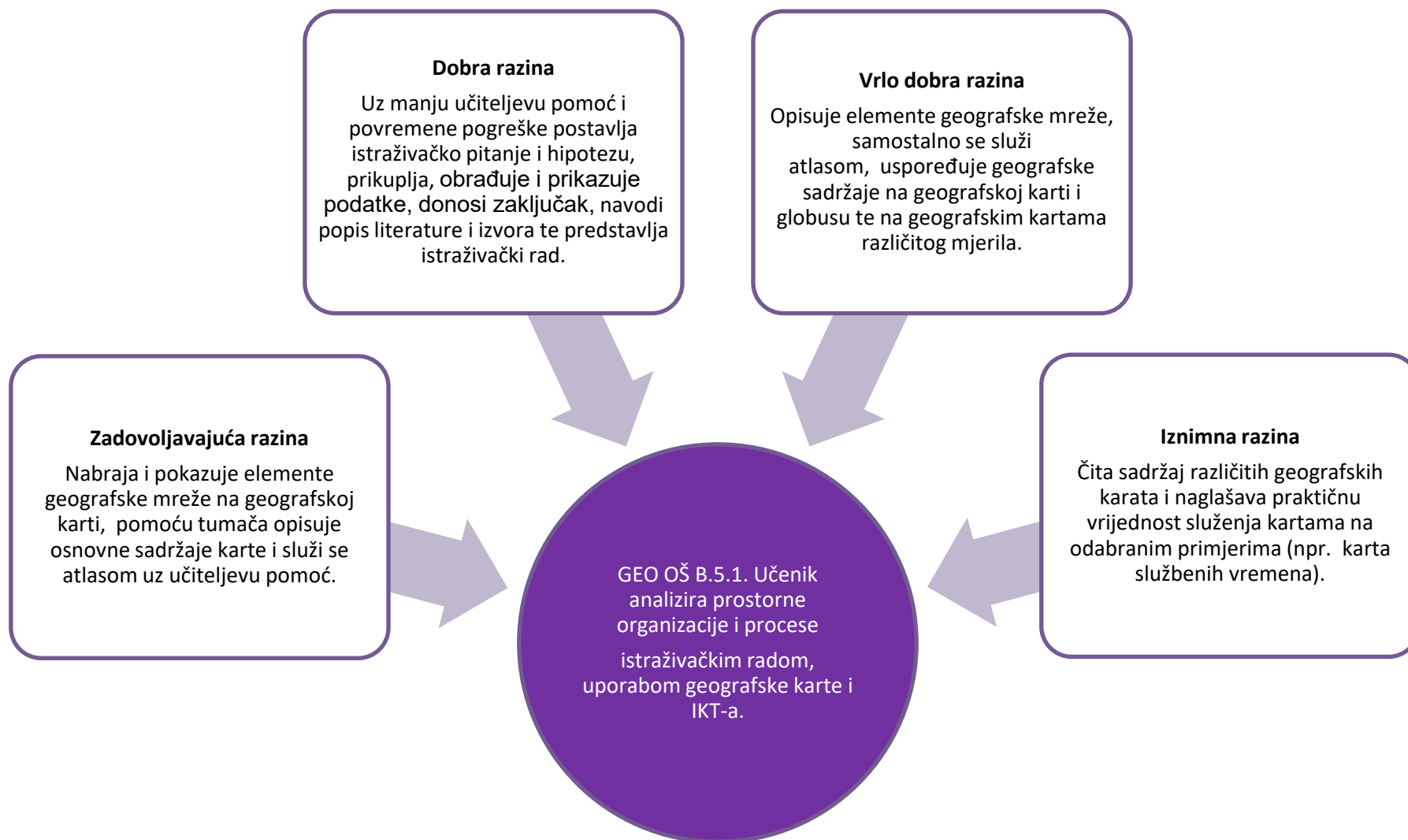
izvor:
Metodički priručnik za nastavni predmet Geografija u 5. razredu osnovne škole
Nacionalni kurikulum nastavnog predmeta geografija, veljača 2016.

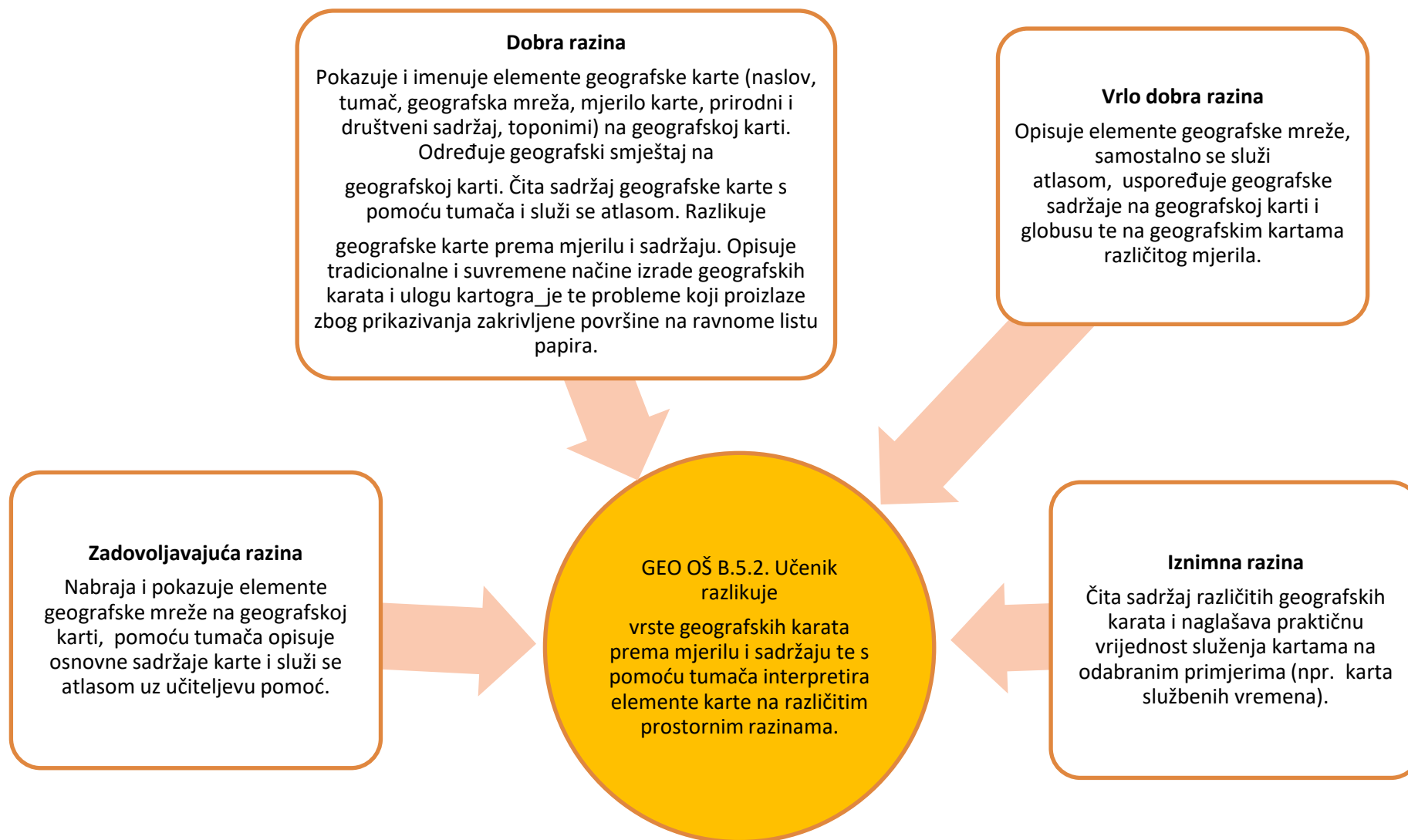

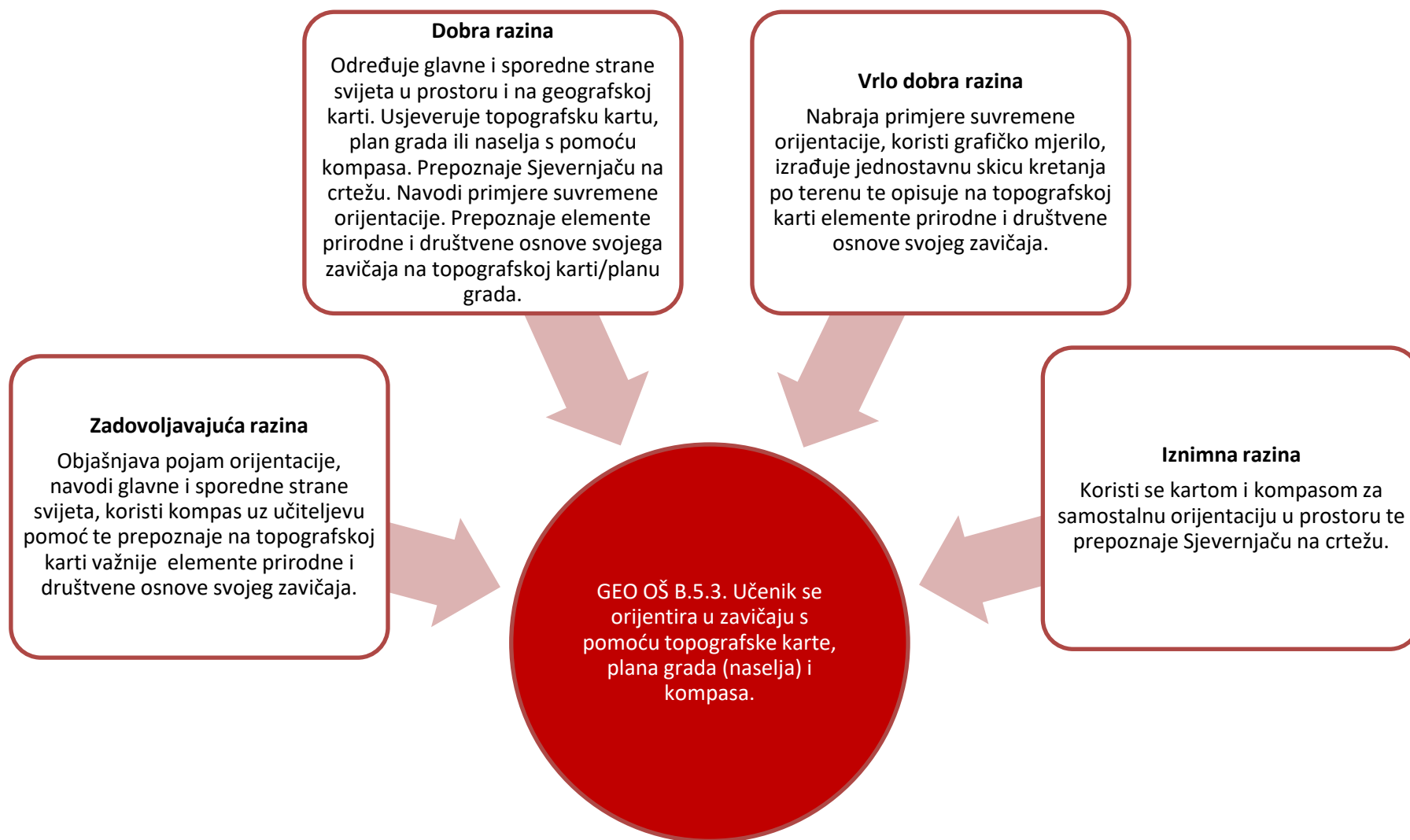

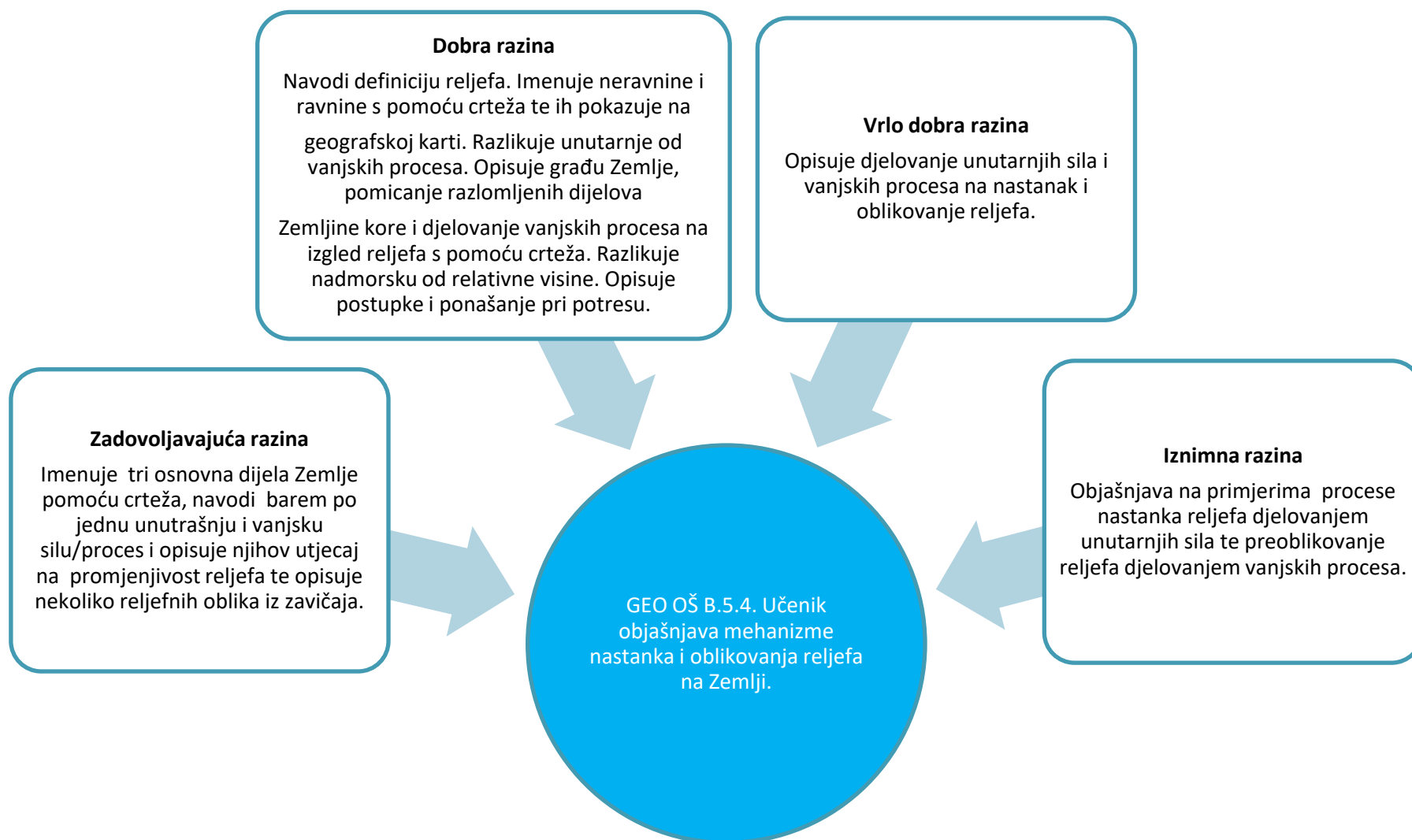

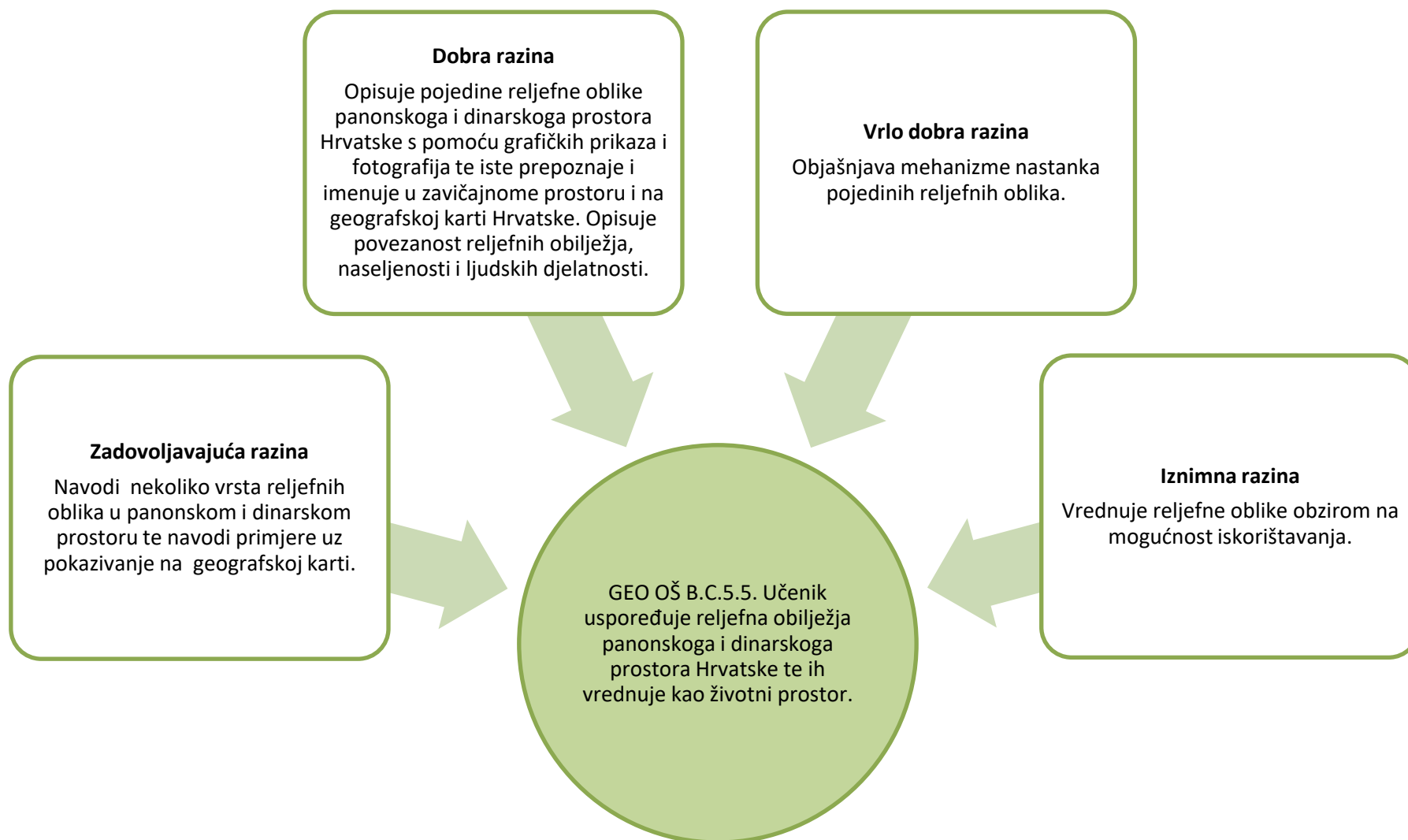

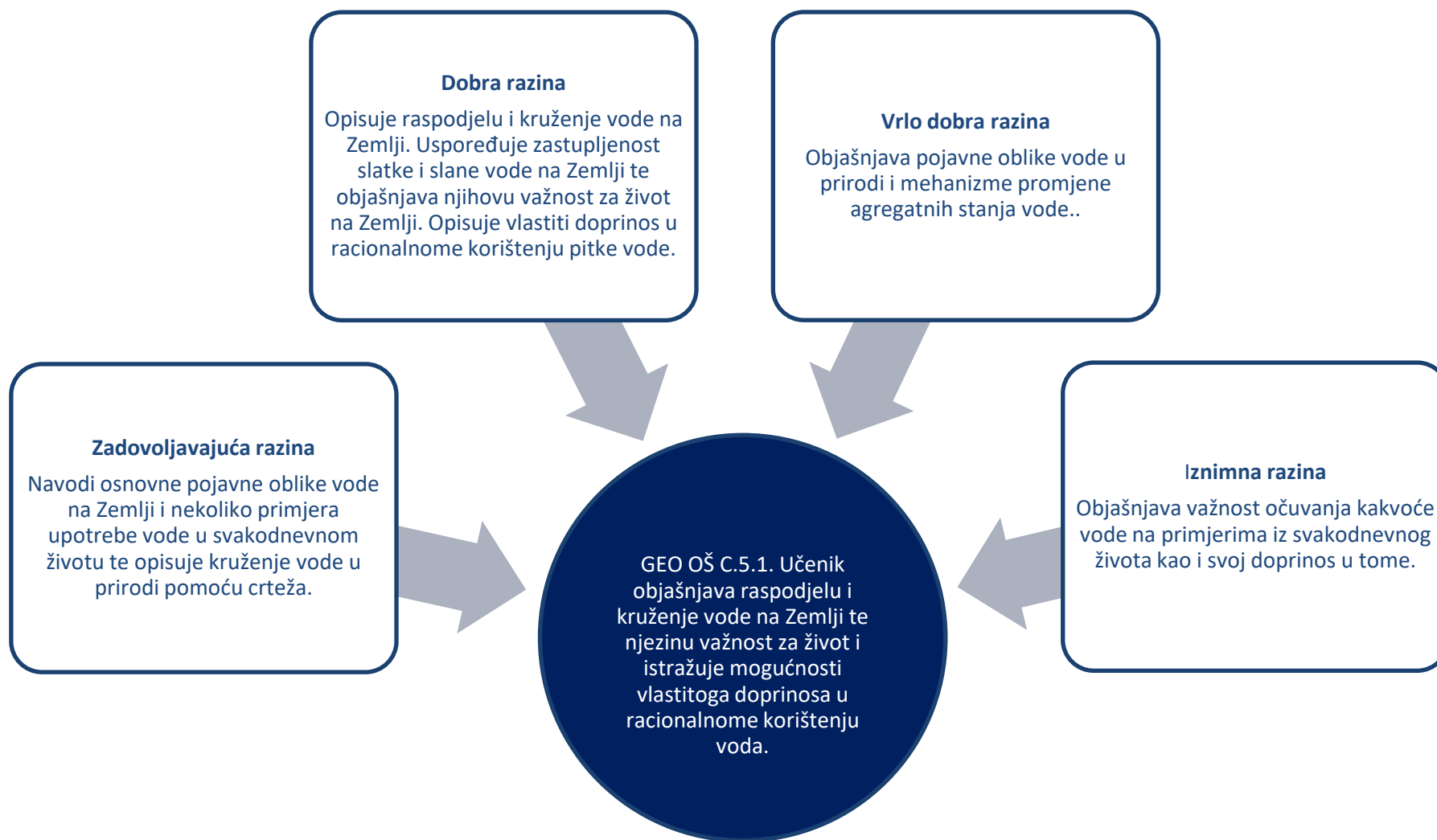

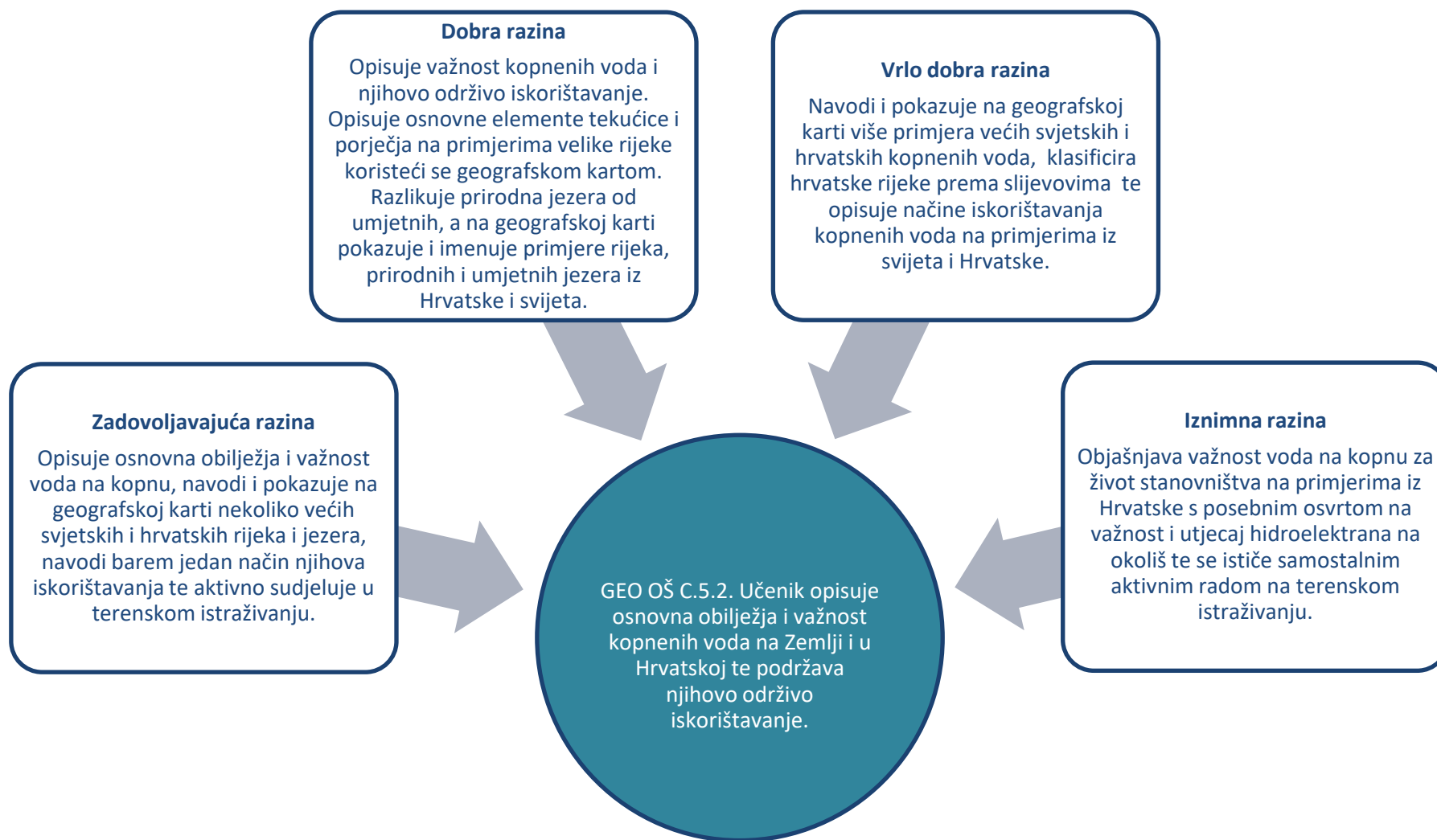

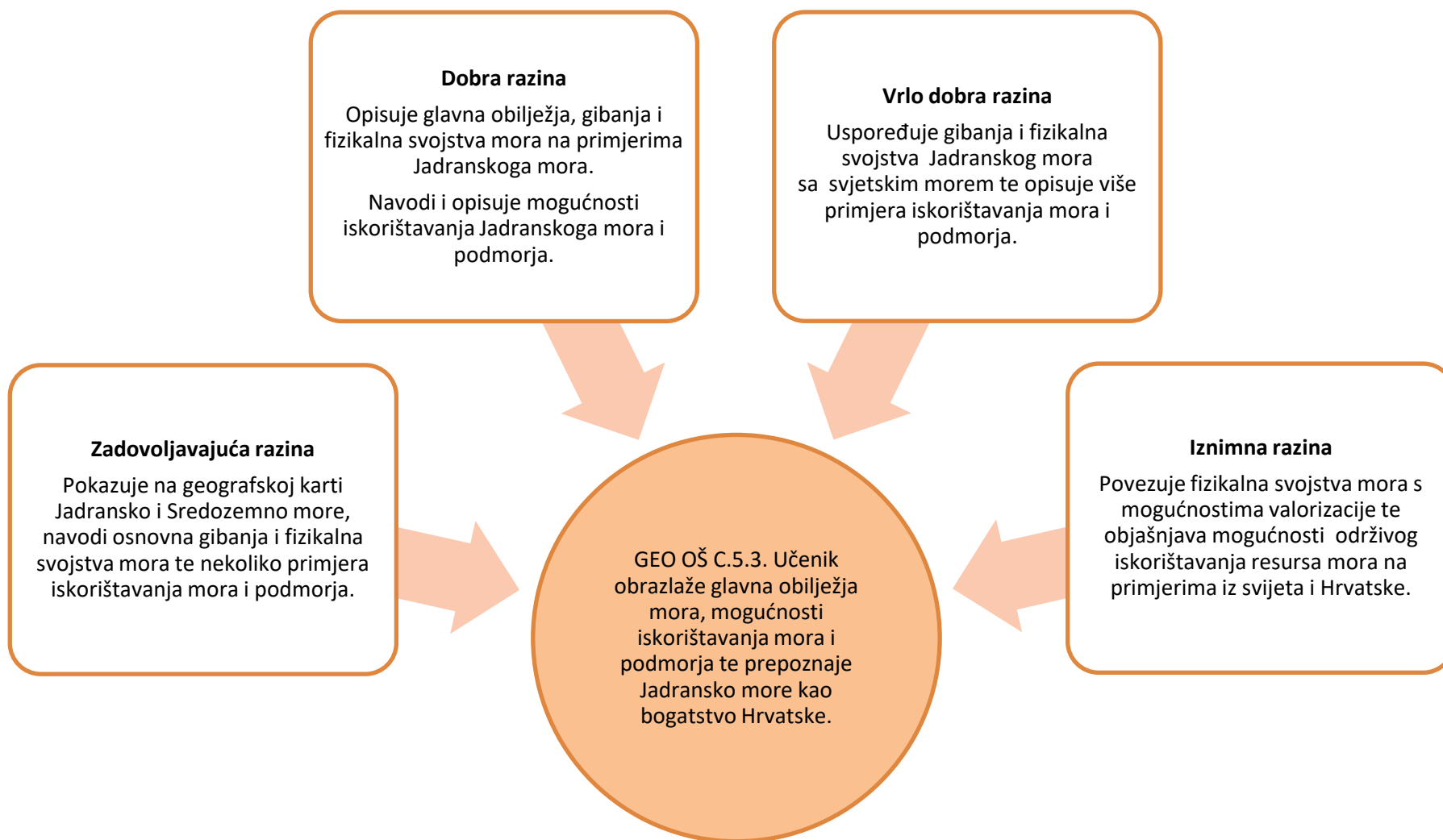

Prijedlog kriterijskog vrednovanja

Ocjena	Obrazloženje	Elementi vrednovanja
Dovoljan (2)	Nepotpuno, površno i s pogreškama, izneseno znanje slabo je povezano	Geografska znanja • Uglavnom se snalazi na geografskoj karti. • Učitelj/učiteljica mu pomaže kod odgovaranja. • Postavljajući pomoćna pitanja na koja učenik uvijek ne odgovara sigurno. • U izražavanju radi formalne pogreške. • Pri odgovaranju je potreban veći broj potpitanja i usmjeravanja prema točnom odgovoru. • Nabraja faze nekog procesa, ali ne može ga samostalno opisati i izvesti zaključke. • Čak i uz pomoć učitelja/učiteljice slabo i nesigurno primjenjuje znanje. Geografsko istraživanje i vještine • U analizi grafičkih i slikovnih priloga uočene su pogreške. • Površno i djelomično uočava osnovne geografske procese. • Rijetko izrazi vlastito mišljenje. • Slabo se služi dodatnim izvorima znanja i teško procjenjuje točnost ili relevantnost u dodatnoj literaturi. • Djelomično točno prikazuje rezultate istraživanja, a tumačenja rezultata su jako manjkava. • Pri provođenju istraživanja

Ocjena	Obrazloženje	Elementi vrednovanja
		treba kontinuiranu pomoć, ali se trudi primijeniti osnovna pravila. Kartografska pismenost Slabo se služi geografskom kartom, teško prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti
Dobar (3)	Djelomično logično i uvjerljivo	Geografska znanja - Vlada osnovnim znanjem propisanim ishodima predmetnog kurikulumu i međupredmetnim očekivanjima. - U primjeni i povezivanju činjenica ne pokazuje sigurnost i samostalnost (nema bitnih pogrešaka pri izlaganju činjenica; potrebna su i potpitanja učitelja/učiteljice, osobito kad se radi o povezivanju materijala; ne zna suvislo i bez učiteljeve pomoći izložiti obrađeno gradivo). - Nesiguran u objašnjavanju uzročno-posljedičnih veza na Zemlji. - U rješavanju problemskih zadataka i prikazivanju međuodnosa u živome svijetu treba pomoć učitelj/učiteljice. - Razumije osnovne obrađene programske sadržaje, ali ih ne primjenjuje u novoj situaciji niti potkrepljuje vlastitim primjerima. Geografsko istraživanje i vještine - Uz pomoć učitelja/učiteljice djelomično donosi zaključke pri analizi geografskih

Ocjena	Obrazloženje	Elementi vrednovanja
		procesa i pojava. • Nedovoljno samostalno izvodi praktične radove. • Nedovoljno samostalno provodi istraživanje i primjenjuje usvojeno teorijsko znanje. • Vidljivi su propusti u opažanju, a u raspravama sudjeluje samo povremeno. • Prikazivanje i argumentacija rezultata nije dovoljno precizna te treba pomoć učitelja/učiteljice. • Uz pomoć prepoznaje ili postavlja istraživačka pitanja i služi se dodatnom literaturom. Kartografska pismenost • Geografsku kartu koristi uz učiteljevu pomoć, samostalno pokazuje osnovne sadržaje ali uz više vremena.
Vrlo dobar (4)	Točno, logično, temeljito i s razumijevanjem (izlaganje sigurno bez „parazitskih“ uzrečica)	Geografska znanja • Sigurno i solidno vlada znanjem ishoda predmetnog kurikuluma i međupredmetnih očekivanja uz praktičnu primjenu, ali ima nedostataka u povezivanju detalja i činjenica (nedostatke u povezivanju činjenica ispravlja na napomenu /učiteljice). • Uspješno objašnjava naučeno. Služi se usvojenim znanjem i navodi vlastite primjere te logično obrazlaže prirodne zakonitosti uz rijetke poticaje ili pomoć učitelja/učiteljice. • Povezuje naučene nastavne

Ocjena	Obrazloženje	Elementi vrednovanja
		sadržaje sa svakodnevnim životom • Uglavnom samostalno rješava problemske zadatke. Geografsko istraživanje i vještine • Uspješno primjenjuje stečena znanja. • Gotovo uvijek primjenjuje geografska znanja, sposobnosti i vještine u istraživanjima. • U provođenju istraživanja u potpunosti slijedi zadane etape uz manju pomoć u formuliranju istraživačkog pitanja. • Samostalno prikazuje rezultate istraživanja, analizira ih, izvodi zaključke i prezentira rezultate rada. • Uspješno samostalno opaža te često sudjeluje u raspravama i interpretacijama. • Samostalno odabire adekvatnu literaturu i njome se služi. Kartografska pismenost • Uspješno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te uglavnom samostalno donosi zaključke. • Uočava geografske sadržaje na geografskoj karti i koristi se njima s minimalnom pomoći učitelja/učiteljice.
Odličan (5)	Izrazito točno, logično, temeljito, opširno, argumentirano	Geografska znanja • Usvojeno znanje primjenjuje u novim situacijama i na složenijim primjerima.

Ocjena	Obrazloženje	Elementi vrednovanja
		• Uspješno primjenjuje stečeno znanje te korelira usvojeno sa srodnim gradivom. • Samostalno rješava najsloženije problemske zadatke. • Samostalno uočava i tumači uzročno – posljedične veze i međuodnose na Zemlji navodeći vlastite primjere. Geografsko istraživanje i vještine • Naročito se ističe u diskusijama , praktičnim vježbama (kartama, grafikonima, referatima, digitalnim materijalima). • Samostalno osmišljava praktične radove te pokazuje originalnost i kreativnost u njihovu izvođenju . • Samostalno postavlja istraživačka pitanja i na temelju njih osmišljava istraživanja, a rezultate rada kreativno prikazuje i argumentira uočavajući povezanost promatranih promjena s usvojenim nastavnim sadržajima i svakodnevnim životom. • Redovito sudjeluje u raspravama i interpretacijama. • Uspješno se služi dodatnom literaturom i izvorima te procjenjuje točnost podataka u dodatnoj literaturi. • Samostalno izvodi zaključke i uočava uzročno-posljedične veze, geografske pojave i procese.

Ocjena	Obrazloženje	Elementi vrednovanja
		Kartografska pismenost • Prisutno je okretno snalaženje i dobro čitanje geografske karte. • Točno, precizno i brzo uočava geografske sadržaje na geografskoj karti.

Važan dio vrednovanja su i bilješkama kojima se prati rad, ali i napredovanju učenika te njegov odnos prema radu. Osim bilježaka koje pokazuju kakav je odnos učenika prema radu najvažniji dio su povratne informacije kao dio vrednovanja za učenje i kao učenje. Osim bilješki u imeniku važan dio vrednovanja su i rubrike za samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje te različite liste procjena, izlazne kartice i sl. koje se nalaze u materijalima učenika kao i usmeno formativno vrednovanje koje je važna povratna informacija za učenika u procesu poučavanja i učenja.

PRIMJER – BILJEŠKE O ODNOSU PREMA RADU:

- ✓ Učenik redovito i na vrijeme ispunjava svoje obveze npr. predaje zadaću, radi na satu.
- ✓ Učenik na satu sudjeluje u radu no ne ispunjava zadatke koje samostalno treba napraviti kod kuće.
- ✓ Pokazuje inicijativu i dobre organizacijske sposobnosti u timskom radu.
- ✓ U suradnji s drugim učenicima pokazuje nesigurnost.

PRIMJER – BILJEŠKE VREDNOVANJA ZA UČENJE I KAO UČENJE:

- ✓ Iako se na satu trudi i sudjeluje u raspravama rezultati u provjerama znanja pokazuju da učenik ne usvaja trajnije ta znanja pa bi trebalo češće trebao samostalno kod kuće ponoviti.
- ✓ Učenik lijepo formulira rečenice u svojim odgovorima i povezuje činjenice no pokazuje nedovoljnu usvojenost pojedinih pojmova. Pokušati s grafičkim organizatorima znanja dodatno ponoviti naučeno.
- ✓ Vrlo uspješno interpretira svoj istraživački rad no u zaključku rada ne povezuje svoje dobivene rezultate. Treba jasnije povezati postavljene hipoteze i dobivene vlastite rezultate.

- ✓ U vrednovanju svog rada učenik vrlo jasno povezuje i argumentira sve prednosti i nedostatke.
- ✓ Precizno i pregledno prikazuje rezultate svog rada te na osnovu njih dolazi do zaključaka.
- ✓ Ocjene iz sva tri elementa vrednovanja jednako su vrijedne u formiranju zaključne ocjene.